

DEFNYDDIO AI I GREU ADNODDAU YSGOL SUL

Canllaw ymarferol: beth i'w wneud - a beth i'w osgoi

Yr egwyddor sylfaenol

Mewn byd sy'n symyd yn gyflym, gyda gallu AI i greu deunyddiau lliwgar ac apelgar yn Gymraeg ar gyfer gwaith plant Cristnogol, mae gofyn bod yn ddoeth a gofalus wrth ddefnyddio'r dechnoleg. Er bod llawer o adnoddau i'w cael yn rhad ac am ddim ar wefannau ysgolsul.com a gair.cymru, weithiau mae gofyn i AI greu rhywbeth penodol yn gallu bod yn ddefnyddiol iawn. Gyda'r dechnoleg bellach yn rhan o fywyd bob dydd, nid oes dim o'i le ar ei ddefnyddio i helpu gyda chynhyrchu adnoddau gwreiddiol, cyhyd â'n bod yn ofalus ac yn gwirio'r cynnwys cyn ei ddefnyddio. Dylai AI *helpu* pobl i greu adnoddau Cristnogol gwell; ond ni ddylai fyth gymryd lle'r cyfrifoldeb personol dros yr hyn rydym yn ei ddysgu i blant. Gofalwch WIRIO pob cynnwys cyn ei ddefnyddio.

✓ GWNEWCH

Defnyddiwch AI fel cynorthwydd, nid fel yr awdur.

Gadewch iddo helpu i gynhyrchu syniadau, gweithgareddau, cwestiynau, taflenni gwaith a drafftiau cyntaf, ond dylai person go iawn gymryd cyfrifoldeb am yr adnodd terfynol.

Gwiriwch bopeth yn erbyn y Beibl.

Darllenwch y darn eich hun a gwnewch yn siŵr fod yr adnodd yn adlewyrchu'r hyn mae'r testun yn ei ddweud.

Rhowch ddeunydd ffynhonnell da i'r AI.

Nodwch y darn Beiblaidd, nod y wers, yr oedran, y dull diwinyddol ac unrhyw ddeunydd presennol y dylai weithio ohono.

Addaswch bopeth ar gyfer y plant sydd o'ch blaen.

Ystyriwch oedran, gallu darllen, anghenion ychwanegol, gallu yn y Gymraeg a chyd-destun diwylliannol y grŵp.

Defnyddiwch AI ar gyfer gwaith ailadroddus.

Mae chwileiriau, cwisiau, cwestiynau trafod, syniadau gweithgaredd, fersiynau symlach a gwaith fformatio yn ddefnyddiau da.

✗ PEIDIWCH

Peidiwch â chyhoeddi unrhyw gynnwys AI heb ei wirio.

Gall AI ddyfeisio ffeithiau, camddyfynnu'r Beibl neu gynnig esboniadau camarweiniol gyda hyder.

Peidiwch â gofyn i AI benderfynu beth mae darn Beiblaidd yn ei olygu ac yna derbyn yr ateb yn ddi-gwestiwn.

Mae hyn yn arbennig o bwysig gyda darnau anodd neu destunau y mae Cristnogion yn eu dehongli'n wahanol.

Peidiwch â dibynnu ar brociau amwys.

Nid yw cais fel 'gwna wers Ysgol Sul am Moses' yn ddigon i sicrhau adnodd cywir, defnyddiol nac addas.

Peidiwch â chymryd yn ganiataol fod rhywbeth sy'n swnio'n 'blentyn-gyfeillgar' yn addas.

Nid yw AI yn adnabod eich plant na'ch grŵp.

Peidiwch â gadael i AI gymryd lle dychymyg dynol.

Gall adnoddau fynd yn generig ac yn arwynebol os yw popeth yn cael ei gynhyrchu o'r un math o brompt.

✓ GWNEWCH

Gwiriwch y Gymraeg yn ofalus.

Gall AI fod yn ddefnyddiol iawn wrth greu adnoddau Cymraeg, ond mae sillafu, treigladau, idiom ac iaith naturiol yn dal angen llygad Cymraeg.

Byddwch yn glir ynghylch y fframwaith diwinyddol.

Nodwch pa gyfieithiad o'r Beibl i'w ddefnyddio a'r traddodiad neu'r safbwynt diwinyddol y dylai'r adnodd weithio oddi mewn iddo.

Gwiriwch ddyfyniadau, cyfeiriadau a honiadau hanesyddol.

Os yw AI yn priodoli geiriau i C. S. Lewis, Corrie ten Boom neu unrhyw ffigwr arall, gwiriwch y ffynhonnell cyn cyhoeddi.

Diogelwch breifatrwydd plant.

Defnyddiwch enghreifftiau ffuglennol neu ddienw wrth ofyn am gymorth gan AI.

Cadwch lens ddiogelu ddynol.

Gofynnwch a all gweithgaredd neu ddarlun godi ofn, cywilyddio, drysu neu arwain plentyn i ddatgelu rhywbeth sensitif.

Defnyddiwch AI i wella hygyrchedd.

Gall symleiddio cyfarwyddiadau, cynnig fersiynau haws eu darllen, syniadau gweledol neu weithgareddau amgen.

Byddwch yn dryloyw pan fo hynny'n briodol.

Gall mudiad ddweud yn syml fod offer AI weithiau'n cael eu defnyddio i gynorthwyo gyda drafftio neu ddylunio, gyda phobl yn adolygu'r deunydd cyn ei gyhoeddi.

X PEIDIWCH

Peidiwch â chymryd bod cyfieithiad AI yn barod i'w gyhoeddi.

Mae hyn yn arbennig o bwysig pan fo'r deunydd yn cynrychioli eglwys neu fudiad yn gyhoeddus.

Peidiwch â chymryd bod gan AI ddiwinyddiaeth niwtral.

Gall ateb gymysgu safbwyntiau efengylaidd, Catholig, rhyddfrydol, Americanaidd neu draddodiadau eraill.

Peidiwch â chyhoeddi dyfyniad deniadol dim ond am fod AI yn dweud pwy ddywedodd ef.

Mae dyfyniadau Cristnogol wedi'u cam-briodoli eisoes yn gyffredin ar-lein.

Peidiwch byth ag uwchlwytho gwybodaeth personol am blant er mwyn creu adnodd.

Mae hynny'n cynnwys enwau, lluniau, sefyllfaoedd bugeiliol, gwybodaeth ddiogelu a manylion personol.

Peidiwch â chymryd bod AI yn deall diogelu.

Gall gweithgaredd sy'n edrych yn ddiniwed fod yn anaddas yn fugeiliol.

Peidiwch â chymysgu 'symlach' â 'babi-aid'.

Mae plant ag anghenion dysgu ychwanegol yn dal i haeddu deunydd meddylgar sy'n parchu eu hoedran.

Peidiwch â chyflwyno deunydd sydd wedi'i greu'n gyfan gwbl gan AI fel ysgolheictod neu greadigrwydd gwreiddiol rhywun.

Peidiwch â rhoi argraff gamarweiniol am bwy greodd y gwaith.

Pum cwestiwn cyn cyhoeddi

Ydy'r deunydd yn Feiblaidd? • Ydy e'n wir? • Ydy'r Gymraeg yn naturiol ac yn gywir? • Ydy e'n addas ac yn ddiogel i'r oedran? • A fydd yn helpu plentyn i ddeall ac ymateb i'r ffydd Gristnogol?

Cofiwch: po bwysicaf yw'r cynnwys, y lleiaf o annibyniaeth y dylid ei rhoi i AI. Mae creu deg syniad ar gyfer gweithgaredd lliwio yn gymharol risg isel; mae esbonio'r Drindod i blant saith oed, llunio senario diogelu neu ddehongli darn Beiblaidd anodd yn galw am oruchwyliaeth ddiwinyddol ac olygyddol lawer agosach.